

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

KASTEELLAAN 71 | WAALWIJK
ADVISEUR Ir. SICCO JANSEN 09-05-2019 | VERSIE 1.0

Jansen & Jansen
groenadviesbureau

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA I WAALWIJK

Adviseurs:

Ir. Sicco Jansen | rapportage
06 - 26 955 898
info@groenadviseurs.nl

Rick Kamperman | veldonderzoek
info@groenadviseurs.nl

Opdrachtgever:

Dhr. Van Oort | Casade

Jansen&Jansen Groenadviesbureau
Velddijk 7a, Holten
www.groenadviseurs.nl

Versie:

1.0

Datum:

09 mei 2019

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	04
2	WERKWIJZE	05
3	WETTELIJK KADER	06
4	RESULTATEN	08
5	INGREEP	10
6	TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	11
7	CONCLUSIE & ADVIES	12
	LITERATUUR	

BIJLAGE 1 - *Overzichtsk kaart/projectgebied*

BIJLAGE 2 - *Foto impressie van het plangebied*

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Jansen & Jansen Groenadviesbureau is door een opdrachtgever gevraagd om een quickscan flora en fauna uit te voeren ten behoeve van de sloop van een oud schoolgebouw gelgen aan de Kasteellaan 71 in Waalwijk en de realisatie van nieuwe appartementen op de vrijgekomen locatie. Met deze quickscan wordt een inschatting van de effecten van de voorgenomen ontwikkeling/ingreep gemaakt op door de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna. De quickscan levert hiernaast adviezen op die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen.

1.2 DOEL

In deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, door de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna komen (potentieel) voor in het plangebied^(H4)?
- Welke negatieve effecten kunnen de (potentieel) aanwezige flora en fauna ondervinden van de voorgenomen ingreep^(H4)?
- Wordt met het uitvoeren van de voorgenomen ingreep de Wet natuurbescherming overtreden^(H6)?
- Welke vervolgstappen zijn noodzakelijk om projectvertraging te minimaliseren en om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen^(H7)?

1.3 PLANGEBIED

Het plangebied omvat het oude schoolgebouw van basisschool Besoyen in Waalwijk. Op een stedelijk schaalniveau maakt het plangebied onderdeel uit van een cluster van stedelijke voorzieningen, zoals verzorgingsinstellingen en scholen. De bebouwing in het cluster bestaat uit grote meerlaagse gebouwen met ruime groene tuinen en parken. Rond het cluster liggen woonwijken met een divers karakter. Het plangebied zelf bestaat uit het voormalige schoolterrein van basisschool Besoyen. Onder meer bestaande uit een schoolgebouw, een noodlokaal, een schoolplein, schooltuin en diverse oude bomen. Zie bijlage 1 voor een kaart van het plangebied en bijlage 2 voor een foto overzicht van het plangebied.

Binnen het plangebied (het deel van het erf waar de voorgenomen ingreep invloed op heeft) zijn de volgende ecotopen/onderdelen aanwezig (zie ook de kaart in bijlage 1):

- Schoolgebouw: Staat al geruime tijd leeg, bestaat uit meerdere delen, muren uit baksteen met spouwmuur, (deels met) open stootvoegen, deels pannendak met dakbeschot en deels bitumendak;
- Noodlokaal: Wanden uit gladde kunststofplaten, plat dak, erg gesloten;
- Schoolplein: grotendeels verhard, zandbak aanwezig, grotendeels overgroeid met onkruiden;
- Schooltuin: heestervakken, enkele hagen, bomen, waaronder volwassen platanen.

2 WERKWIJZE

Het onderzoek is op de volgende wijze uitgevoerd:

[1]

Op 09 mei 2019 is het plangebied door R. Kamperman bezocht. In het plangebied zijn ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd. Er is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hiervoor is gezocht naar onder meer zicht- en geluidswaarnemingen, uitwerpselen, nesten, krabsporen en pootafdrukken etc. Tijdens het onderzoek is van de volgende hulpmiddelen gebruik gemaakt:

- verrekijker;
- camera;
- ladder;
- zaklamp.

[2]

Vervolgens is een literatuurstudie uitgevoerd. De literatuurstudie richt zich op bekende (verspreidings) gegevens die relevant zijn voor het voorkomen van beschermde flora- en fauna op de locatie (Wet natuurbescherming). De gegevens over voorkomen van beschermde flora- en fauna zijn te vinden in onder meer soortgroepen atlanten en internet. Ook zijn de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna geraadpleegd.

[3]

Aan de hand van de gegevens uit de literatuurstudie en het veldbezoek kan een inschatting gemaakt worden welke beschermde flora en fauna in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied aanwezig zijn. Vervolgens kan met deze gegevens een inschatting worden gemaakt wat de invloed van de voorgenomen ingreep is op de gevonden natuurwaarden.

[4]

Uiteindelijk wordt getoetst of de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Aanvullend worden een aantal bondige adviezen gegeven die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen. Bijvoorbeeld over het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing.

3 WETTELIJK KADER

In dit hoofdstuk wordt kort de Wet natuurbescherming beschreven en de toepassing op de bescherming van soorten.

3.1 WET NATUURBESCHERMING

Doelstelling van de Wet natuurbescherming in het kader van soortbescherming is het beschermen en ontwikkelen van natuur, mede vanwege de intrinsieke waarden, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan valt onder de bevoegdheid van de provincie. Daarnaast erkent de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn: de erkenning van de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Deze erkenning is terug te vinden in de zorgplicht.

3.1.1 Zorgplicht

Voor alle flora en fauna die in het wild voorkomen geldt een algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen met betrekking tot in het wild levende flora en fauna en het leefgebied van deze flora en fauna. Voor de uitvoer van handelingen (bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen) betekent dit dat voorafgaand aan de uitvoer er inzicht moet zijn in de aanwezige flora en fauna en wat het effect van de handelingen is op de aanwezige flora en fauna. Negatieve effecten op de aanwezige flora en fauna moeten in alle gevallen tot het minimale worden beperkt, ook als er een vrijstelling is voor bepaalde soorten, of als een ontheffing is verleend.

3.1.2 Beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent verschillende beschermingsregimes. Er is een apart beschermingsregime voor soorten die vallen onder de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bonn en het Verdrag van Bern. Daarnaast is er een apart beschermingsregime voor soorten die vanuit een nationaal belang beschermd worden. Elk beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten aan ontheffingen of vrijstellingen. De verschillende beschermingsregimes zijn in de Wet natuurbescherming vertaald naar de volgende categorieën:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels zijn beschermd onder het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1);
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt (paragraaf 3.2);
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal belang bescherming behoeven (paragraaf 3.3).

Categorie 1 (§ 3.1)	Categorie 2 (§ 3.2)	Categorie 3 (§ 3.3)
<i>Art 3.1 lid 1</i> Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.5 lid 1</i> Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.10 lid 1a</i> Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
<i>Art 3.1 lid 2</i> Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	<i>Art 3.5 lid 4</i> Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1b</i> Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
<i>Art 3.1 lid 3</i> Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	<i>Art. 3.5 lid 3</i> Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	
<i>Art 3.1 lid 4 en lid 5</i> Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	<i>Art 3.5 lid 2</i> Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	
	<i>Art 3.5 lid 5</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1c</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Tabel met een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime.

3.1.3 Ontheffingen en vrijstellingen

Het is mogelijk om in bepaalde gevallen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming middels een ontheffing of vrijstelling te ontwijken. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing of vrijstelling moet aan drie eisen/criteria worden voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voorhanden om overtreding van een verbodsartikel te voorkomen;
- De handelingen worden uitgevoerd in het kader van een wettelijk belang. Voorbeelden van dergelijke belangen zijn ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en volksgezondheid;
- De handelingen als geheel mogen geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van een soort.

4 RESULTATEN

4.1 SOORTBESCHERMING

4.1.1 Flora

Het plangebied bestaat uit bebouwing, verharding en een gecultiveerde tuin; geen geschikt biotoop voor beschermde flora. De aanwezigheid van beschermde flora kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.2 Amfibieën, vissen en reptielen

Het plangebied bestaat uit bebouwing, verharding en een gecultiveerde tuin. Er is geen water aanwezig in het plangebied. De aanwezigheid van (beschermde) amfibieën, vissen en reptielen, in het plangebied, kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.3 Vogels

Tijdens het veldonderzoek is het plangebied onderzocht op sporen en aanwijzingen voor verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen. Hierbij werd specifiek gelet op verblijfplaatsen van huismussen en gierzwaluwen. Tijdens het veldonderzoek, dat werd uitgevoerd in de optimale periode voor inventarisatie van huismusverblijfplaatsen, werden geen huismussen waargenomen in het plangebied of in de omgeving van het plangebied. Het is niet de verwachting dat er verblijfplaatsen van huismussen aanwezig zijn in het plangebied, hoewel het plangebied daar wel (beperkt) geschikt voor is. Ook voor gierzwaluwen is het plangebied fysiek (beperkt) geschikt als verblijfplaats. Vooral het hoofdgebouw, dat met pannen bedekt is, heeft voldoende hoogte om geschikt te zijn als verblijfplaats voor gierzwaluwen. Aan de zijden is het pannendak voorzien van gesloten pannen (zie foto bijlage). Onder de nokpannen is ruimte aanwezig, groot genoeg om gierzwaluwen toegang te verschaffen tot de ruimte onder het pannendak. Omdat het veldonderzoek is uitgevoerd buiten de optimale periode voor inventarisatie van gierzwaluwen kan op basis van dit veldonderzoek niks worden gezegd over eventuele afwezigheid van gierzwaluw verblijfplaatsen.

Naast mogelijke gierzwaluwverblijfplaatsen, worden geen andere jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels verwacht in het plangebied. Dit op basis van fysieke ongeschiktheid van het plangebied of door het ontbreken van sporen of aanwijzingen tijdens het veldonderzoek. Wel is het aannemelijk dat in en rond het plangebied, tijdens het broedseizoen, verschillende nesten van algemene broedvogels aanwezig zijn. In de schooltuin werd tijdens het veldonderzoek onder meer een merelnest waargenomen.

4.1.4 Zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek is het plangebied onderzocht op sporen en aanwijzingen voor de aanwezigheid van jaarrond beschermde verblijfplaatsen van zoogdieren. Hierbij was specifiek aandacht voor verblijfplaatsen van vleermuizen. De bebouwing is fysiek geschikt als verblijfplaats voor verschillende gebouwbewonende vleermuissoorten. De te slopen bebouwing is voorzien van een pannendak met dakbeschot en de bebouwing heeft een via 'open stootvoegen' toegankelijke spouwmuur. Daarnaast ligt het plangebied direct aan een doorlopende groene stedelijke structuur, langs de Kasteellaan. Dergelijke groene structuren worden door vleermuizen gebruikt als vlieg- en foerageerroute. Gezien de fysieke geschiktheid van het plangebied als verblijfplaats en de ligging ten opzichte van groene structuren, is het mogelijk dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied.

Naast vleermuizen zijn geen andere jaarrond beschermde verblijfplaatsen van zoogdieren, waaronder verblijfplaatsen van steenmarters, te verwachten in het plangebied. Dit door het ontbreken van sporen tijdens het veldonderzoek en door de relatieve ongeschiktheid van het plangebied. Voor steenmarters met name omdat in Waalwijk en in de omgeving van Waalwijk geen/nauwelijks waarnemingen van steenmarters bekend zijn.

Wel is het mogelijk dat het plangebied gebruikt wordt als foerageergebied door vleermuizen. Het is echter niet de verwachting dat door het uitvoeren van de voorgenomen ingreep het foerageergebied van vleermuizen in het geding komt, hiervoor is het plangebied te beperkt van omvang. Op basis van gegevens uit de database van de Nationale Databank Flora en Fauna, literatuurstudie, geschiktheid van het plangebied en ervaringen van de onderzoeker is de onderstaande matrix ingevuld (zie tabel 1).

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegrouwe	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis				*		
Ruige dwergvleermuis				*		
Rosse vleermuis						
Laatvlieger				*		
Gewone grootoorvleermuis				*		
Watervleermuis						
Meervleermuis						
Bardvleermuis						
					Komt potentieel voor	
					Geen negatief effect te verwachten	
					Wel negatief effect te verwachten	

Tabel 1: Matrix mogelijk voorkomende vleermuizen in/nabij het plangebied.

4.1.5 Libellen en dagvlinder

In het plangebied komen geen voedselarm water of voor libellen en vlinders geschikte vegetaties voor. De aanwezigheid van (beschermde) libellen en dagvlinders kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.6 Overige ongewervelden

In het plangebied ontbreekt voor overige ongewervelden geschikt leefgebied. De aanwezigheid van overige ongewervelden kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

5 INGREEP

Jansen & Jansen Groenadviesbureau is door een opdrachtgever gevraagd om een quickscan flora en fauna uit te voeren ten behoeve van de sloop van een oud schoolgebouw en de realisatie van nieuwe appartementen op de vrijgekomen locatie. Het voornemen is om het gehele plangebied te saneren. De hele terreininrichting van het plangebied zal hiermee veranderen. Mogelijk worden hierbij ook de bomen in het plangebied gekapt. Zie figuur 5.1 voor een eerste massastudie van een potentiële nieuwe inrichting.

Globaal worden de volgende ingrepen uitgevoerd:

- Slopen van alle bebouwing;
- Verwijderen van alle beplanting, waaronder mogelijk alle bomen;
- Bouwrijp maken van het terrein;
- Realiseren van nieuwe appartementen;
- Veranderen van de terreininrichting rond de nieuwe complexen.

De Wet natuurbescherming hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen. Onderhavige ingreep valt onder belang **[J]** *de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.*

Figuur 5.1: Eerste massastudie van een potentiële nieuwe inrichting.

6 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming vereist is.

6.1 SOORTBESCHERMING

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is duidelijk geworden dat het niet geheel uitgesloten kan worden dat door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden, verblijfplaatsen van gierzwaluwen en vleermuizen verloren gaan. De te slopen bebouwing is in potentie geschikt als verblijfplaats voor deze soorten. Het verwijderen van verblijfplaatsen van gierzwaluwen en vleermuizen, zonder een ontheffing van het bevoegd gezag, is niet toegestaan. Naast mogelijke effecten op verblijfplaatsen van gierzwaluwen en vleermuizen kunnen negatieve effecten op andere vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels, zoogdieren, beschermde standplaatsen van planten of andere door de Wet natuurbescherming beschermde waarden worden uitgesloten.

Wel moet er rekening gehouden worden met de aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels in de bebouwing en in de bomen en heesters in het plangebied. Actieve nesten van vogels zijn altijd beschermd door de Wet natuurbescherming.

7 CONCLUSIE & ADVIES

7.1 CONCLUSIE

- Overtreding van de Wet natuurbescherming kan niet op voorhand worden uitgesloten. Mogelijk zijn er jaarrond beschermde verblijfplaatsen van gierzwaluwen en vleermuizen aanwezig in de te slopen bebouwing. Het verwijderen van deze verblijfplaatsen is niet toegestaan;
- Geadviseerd wordt om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen nader te onderzoeken, middels een aanvullend veldonderzoek conform het Vleermuizenprotocol 2017. Het uitsluiten, dan wel vaststellen van verblijfplaatsen van vleermuizen, kan worden gedaan door het uitvoeren van vier veldonderzoeken in de periode van 15 mei tot 1 oktober;
- Geadviseerd wordt om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gierzwaluwen nader te onderzoeken, middels een aanvullend veldonderzoek conform het kennisdocument gierzwaluw van BIJ12. Het uitsluiten, dan wel vaststellen van verblijfplaatsen van gierzwaluwen, kan worden gedaan door het uitvoeren van drie veldonderzoeken in de periode van 1 juni tot 15 juli;
- Als er beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen of gierzwaluwen aanwezig zijn, dan dienen alternatieve verblijfplaatsen (vleermuis- en gierzwaluwkasten) beschikbaar te worden gesteld binnen een afstand van 200m van het plangebied. Omdat deze verblijfplaatsen een wettelijke gewenningsperiode hebben van enkele maanden tot een jaar, is het verstandig om deze alternatieve verblijfplaatsen, zo spoedig mogelijk aan te brengen, ook al is het op dit moment niet zeker of de kasten nodig zullen zijn. Geadviseerd wordt om ten minste 8 vleermuiskasten van Model A van Faunaprojecten.nl, of soortgelijk, te plaatsen. De plaatsing van eventuele gierzwaluwkasten kan worden uitgesteld tot nadat de eerste resultaten van het gierzwaluwonderzoek binnen zijn, dit omdat de eventuele aanwezigheid van gierzwaluwverblijfplaatsen als beperkt wordt ingeschat;
- Tot slot moet er rekening gehouden worden met de aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels in de te slopen bebouwing en in de tuin van het plangebied. Actieve nesten van vogels zijn altijd beschermd door de Wet natuurbescherming. De sloopwerkzaamheden mogen niet worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen, tenzij het zeker is dat er binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden geen actieve nesten van vogels aanwezig zijn.

LITERATUUR:

LITERATUUR

- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Vogelbescherming Nederland 2004. *Rode Lijst Nederlandse broedvogels*.
- Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting, Vereniging Stadswerk Nederland, Vakgroep Groen, Natuur en Landschap, 2011-2015.
- Vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Kennisdocument soortenbescherming, BJI12, Provincies.

WEBSITES

- www.floron.nl
- www.ravon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx
- www.florafaanawet.stowa.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1

Overzichtskaart/projectgebied

QUICKSCAN	
Themakaart:	Projectgebied blad 1/1
Datum:	09-05-2019
Schaal:	n.v.t.
Formaat:	A3

Jansen & Jansen
groenadviesbureau

BIJLAGE 2

Foto impressie van het plangebied

Overzicht

Het schoolplein en het schoolgebouw.

Het hoofdgebouw (van het schoolgebouw)

Het noodlokaal

Overzicht

Gesloten dakpanranden.

Enkele spleten en scheuren in de muren.

Er is een opening zichtbaar onder de nokpan.

'Groene Specialisten in het Planproces'

Contact

JANSEN&JANSEN groenadviesbureau
Veldijk 7a, Holten
www.groenadviseurs.nl